

ת"פ 28759/05/15 - רונאל פישר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 28759-05-15

בפני כב' השופט משה סובל

רונאל פישר
באמצעות ב"כ עו"ד עמית בר וליזי שובל
מדינת ישראל
באמצעות המחלקה לחקירות שוטרים

המבקש:
(נאשם 2)
נגד
המשיבה:

החלטה

1. נאשם 2 הגיש ביום 5.12.17 בקשה דחופה להוצאת צווים למניעת המשך עיון בחומרי חקירה ותפיסתם כראיה. לטענתו, חומרים אלה נמצאים בידי אחד מעדי התביעה ובידי פרקליטם של שלושה עדי מדינה בתיק זה.
2. בבקשה נטען כי השניים מחזיקים בחומרי חקירה שאין הם מורשים להחזיק, ואף עושים בהם שימוש אסור: לטענת המבקש, עד התביעה הגיש כתב הגנה להודעה לצד שלישי ששלח לו המבקש במסגרת הליך אזרחי המתנהל בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו (בו המבקש הוא אחד הנתבעים), וצירף לכתב ההגנה "הודעת חשוד" שגבתה המשטרה מבא-כוחו של המבקש באותו הליך אזרחי. בנוסף, עד התביעה הגיש עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק אליה צירף מזכרים שונים והודעות שנגבו על ידי המחלקה לחקירות שוטרים.
- עוד נטען, כי פרקליטם של עדי המדינה מסר לעורך-דין אחר, שאינו קשור לתיק הנוכחי, חומרי חקירה מתוך התיק, ובכלל זה הודעות של עד המדינה ערן מלכה ושל נאשמים בתיק.
3. לטענת המבקש, מאחר שעד התביעה ושלושת עדי המדינה הנ"ל נחשפו לחומרי החקירה טרם מתן עדותם בבית המשפט, הרי שקיים חשש ממשי ל"זיהום" עדויותיהם ולשיבוש הליכי משפט. לפיכך הוא מבקש שבית המשפט יצווה על תפיסת חומר החקירה מידי אלה שאינם מורשים להחזיק בו, הן לשם מניעת שימושים אסורים נוספים בחומר והן על מנת שתפיסת החומר תשמש את המבקש במהלך המשפט כראיה לכך שעד התביעה ועדי המדינה הנדונים נחשפו לחומרי חקירה טרם מתן עדותם.

4. מקובל על המבקש כי אין בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - חסד"פ), או בכל חוק אחר, הוראת חוק מפורשת המקנה לבית המשפט הדין באישום פלילי סמכות להורות על הוצאת צווים למניעת המשך עיון בחומר חקירה ותפיסתו כראיה; לא כל שכן שעה שמדובר בעיון המתבצע על ידי מי שאינו צד להליך הפלילי (הגם שהוא עד תביעה). אלא שהמבקש טוען כי ניתן לעגן את סמכות בית המשפט בסעיף 3 לחסד"פ, שהוא בלשונו "מעין סעיף סל פרוצדוראלי בהליך הפלילי".
5. סעיף 3 לחסד"פ, שכותרתו "סדרי דין באין הוראות", קובע כי "בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחקיקה, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק". סעיף זה "אינו אלא 'קונקרטיזציה סטוטורית של העיקרון הכללי בדבר סמכותו הטבעית של בית המשפט'" (בש"פ 1956/12 **מדינת ישראל נ' אלגמיל** (7.8.12), פס' כ"א). בהיותה נגזרת של הסמכות הטבעית, הרי הסמכות לפי סעיף 3 היא סמכות שיורית, שבית המשפט אינו רשאי להפעילה "במקום שהחוק החרות קובע בהליך הפלילי סמכויות במפורש ובמפורט" (בש"פ 1659/11 **שטנגר נ' מדינת ישראל** (26.4.11), פס' 12; בג"ץ 2759/12 **אל"מ וינר נ' מבקר המדינה** (28.6.12), פס' 9 לפסק דינה של השופטת ארבל). מגבלה זו - שלאמתו של דבר מפורשת בסעיף 3 גופו ("בכל ענין... שאין עליו הוראה בחקיקה") - נובעת מעצם מהותה של הסמכות הטבעית כסמכות "שעל בית המשפט להגביל את השימוש בה למקרים מיוחדים וחריגים בהם נדרש הדבר באופן חיוני" (בש"פ 1659/11, שם). כפי שיבואר להלן, במקרה הנוכחי קבועים בחוק הסדרים ברורים ומפורטים לטיפול בבטיה שמציג המבקש ולקבלת הסעדים המתבקשים על ידו. בנסיבות אלה אין מקום לשימוש בסמכות השיורית- הטבעית לפי סעיף 3 לחסד"פ.
6. על פי האמור בבקשה, המבקש הגיש ביום 6.11.17 תלונה למשטרת ישראל במסגרתה ביקש לפתוח בחקירה פלילית לגילוי המקור אשר העביר את חומרי החקירה לעד התביעה ולפרקליטם של שלושת עדי המדינה. בנוסף התבקשה המשטרה במסגרת התלונה לפעול לאלתר על מנת לתפוס את חומרי החקירה מידי השניים ומידי עורך-הדין הנוסף, ולהבטיח כי העתקים מהחומרים לא נותרו בידי כל גורם אחר שאינו מורשה להחזיקם. לטענת המבקש, משטרת ישראל טרם הגיבה לתלונה; ובהעדר התייחסות מצדה, אין הוא יכול לסמוך על המשטרה כי תפעל. על כן פנה לבית המשפט בבקשה דנא.
7. הגשת התלונה למשטרה מצביעה על קיומו של הסדר חוקי קונקרטי המאפשר למבקש לקבל את הסעדים להם עתר בבקשתו. די בכך על מנת לשלול את סמכות בית המשפט מכוח סעיף 3 לחסד"פ, וזאת אף אם דעתו של המבקש אינה נוחה מאופן הטיפול של המשטרה בתלונתו. כידוע, על החלטה של המשטרה שלא לחקור ניתן לערור בפני הפרקליטות (סעיף 64(א)(1) לחסד"פ). בנוסף, נתונה התנהלות רשויות החקירה והערר בנוגע לטיפול בתלונות לביקורת בית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ 353/17 **וינברג נ' משטרת ישראל** (6.7.17);

בג"ץ 8007/08 לוינ' נ' משטרת ישראל (6.4.09); בג"ץ 8781/11 פלוני נ' סנ"צ דדון (5.4.12); בג"ץ 1113/07 צדוק נ' ראש אח"מ - משטרת ישראל (1.9.08)). כפועל יוצא, אין בהקשר זה תחולה לסעיף 3 לחסד"פ.

8. גם אילו הייתה בעניינו תחולה לסעיף 3 לחסד"פ (מה שאינו); וגם אם תאמר שניתן להתעלם מכך שהמבקש עותר לסעד המיועד, בלשון הסעיף, "לעשיית צדק" שעה שהוא עצמו כלל בהודעת צד שלישי ששלח לעד התביעה חלקים מתוך אותן הודעות שגבתה המחלקה לחקירות שוטרים נשוא הבקשה דנא; הרי בכל מקרה הסעד המבוקש - מתן צווים לתפיסת חומר חקירה שהמבקש עצמו אינו יודע "את הפרטים לאשורם, לרבות לא היכן מוחזק חומר החקירה, למי נמסר... ולמי גולגל על ידי שני אלה" (סעיף 29 לבקשה) - הוא סעד כוללני שאכיפתו ויכולת הפיקוח על ביצועו מורכבות ביותר, אם לא בלתי-אפשריות, למצער ככל שהדבר נוגע לעדי המדינה שאין למבקש ראייה לכך שהחומרים אכן הגיעו לידיהם (ראו סעיפים 10 ו-17 למכתב תלונתו למשטרה). סעד כזה אינו מסוג הסעדים שבית המשפט אמור או נוהג לתת (בג"ץ 2223/15 רגבים נ' שר הביטחון (22.7.15), פס' 8).

9. לא זו אף זו, היות שמדובר בחומרי חקירה שלפי דברי המבקש כבר הוגשו על ידי עד התביעה לבית המשפט העליון ולבית משפט השלום, ממילא צווי התפיסה המתבקשים כעת כרוכים בקושי נוסף - משפטי ומעשי כאחד - שהרי פירושם התערבות של בית משפט זה בסדרי הדיון (ובכלל זה עיון במסמכים) הנוגעים להליכים משפטיים המתנהלים בפני ערכאות שיפוט אחרות.

10. למותר לציין כי ההימנעות מהושטת הסעדים של תפיסת החומרים ומניעת העיון (או המשך העיון) בהם, אינה פוגעת בזכותו של המבקש להעלות כל טענה בדבר "זיהום" עדויות, וזאת בהגיע השלב הדיוני המתאים להעלאת טענה כזאת במהלך בירור האשמה בהליך הנוכחי.

11. הערה לסיום: אילו הייתי רואה לבקש תגובה לבקשה, פשיטא שהתגובה הייתה נדרשת גם מעד התביעה ומפרקליטם של עדי המדינה, שהצווים מתבקשים הלכה למעשה לפחות נגדם (סעיפים 1, 8 לבקשה; אך ראו סעיף 26 לבקשה לפיו יש צורך "להוציא מידי כל אדם" את החומרים הנדונים; כן ראו סעיפים 16-17, 21 לתלונת המבקש במשטרה לפיהם יש לתפוס את החומרים גם מידי עורך-הדין הנוסף). מכאן, שהיה על המבקש לצרפם כמשיבים לבקשה ולא להסתפק בציון המדינה כמשיבה יחידה.

12. נוכח כל האמור, ומאחר שהבקשה אינה נסמכת על הוראת חוק חרותה בסדר הדין הפלילי, החלטתי לדחותה מבלי לבקש עליה תגובה.

המזכירות תשלח העתק החלטה זו לב"כ הצדדים.

עמוד 3

ניתנה היום, כ"ג כסלו תשע"ח, 11 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.